

Bez topůrka ani věrtel nezakopeš!

Jako by se cosi z věčně hovadné absurdity Havlovy poetiky přelilo i 5. června do hlediště pardubického divadla, kde se za provozně dosud stresujících okolností konala aktualizovaná premiéra **Zahradní slavnosti** v režii Břetislava Rychlíka. Tajemníci Likvidačního ústavu, kteří náš život svými sofistickovanými technologiemi řídí – přesněji likvidují –, si už před rokem usmysleli, že se kromě školství další obětí jejich byrokratismu až do června – tj. po celou sezonu – stane živá kultura. A v ní nejcitelněji divadlo (zejména to postavené na zpětné divácké reakci: komedie).

AŽ ŽIJÍ DŮCHODCI

Divadlo – každé divadlo – je ovšem tak či onak obrazem stavu společnosti. A tak není divu, že po dětech školou povinných, předem otestovaných, a přesto až do června nucených sedět

v respirátorech a rozestupech, došlo na divadelní publikum. Ač i ono bylo před příchodem testováno/vakcinováno, likvidačním tajemníkům to nestačilo a už předem divadlu naprogramovali zmrzačený kontakt až osmimetrovými mezerami v hledišti (v řadě, kam mi dali umístěnku, jsem až na jednu kolegyni seděl sám). Rozestrkávání už tak poloviční množiny diváků do všech koutů sálu odebíralo hereckým výkonům už předem punc regulérnosti. Květnová a červnová představení mi tak připomněla normalizační uzavřené předváděčky – „tvůrčí“ atmosféra podobná. Jak jiná byla na předpremiéře pro důchodce! Ti se prý sesedli do prvních řad a tvořili skutečné publikum. Tomu odpovídaly i herecké výkony, na poloprázdné premiéře naopak stísněné či přehrávané do drastiky. To jsou, jak jsem se v minulosti sám na sobě přesvědčil, dvě běžné strategie, jak

Všude, kde je Hugo (Petr Borovec), inscenace jiskří. Na snímku s Ředitelem Alexandra Postlera (vpravo) FOTO JAN FAUKNER

prázdný sál přežít – jedna horší než druhá. Což bohužel ukázala právě ona „neregulérní“ premiéra.

VIVAT HUGO!

Kromě samotné hry – pokud se jí podařilo přenést do hlediště v tempu

a bez redundantního **pitvoření** (Petr, Amálka, Plzák) nebo naopak **nedohrávání** (otec Pludek: Havlova dadaistická moudra lze říkat jakkoli, třeba jako na Starém bělidle, ale ne jako že se za ně stydíme) – byl vítězem premiéry Hugo (Petr Borovec). Naštěstí ústřední a navíc nejaktuálnější postava: jako

kdyby nám Havel už před šedesáti lety naprogramoval premiéra. V úvodu hraje šachy sám se sebou, ale časem hraje společenské šachy i s ostatními. Nejdřív pozoruje, pak jedná. Ví, že podmínkou kariéry jsou *úbytě bytí* (Josef Šafařík): nebude Někým, dokud nebude nikým. Z jeho závěrečného monologu z balkonu jde děs (škoda škrtu pointy *Mat!*, dodatečně přemístěné na zcela zbytnou obrazovku, stejně zbytný je i monstrózní klobouk Ferdý Plzáka). Všude, kde je Hugo, inscenace jiskří (viz jeho brilantní verbální duet v prestissimu s Ředitelem ve třetím dějství). Na to, zda se i ostatní „usadí“ (uberou, přiberou), se budu těšit až na regulérní repríze.

VLADIMÍR JUST

Východočeské divadlo Pardubice – Václav Havel: Zahradní slavnost. Režie Břetislav Rychlík, dramaturgie Jana Pithartová, scéna Svatopluk Sládeček, kostýmy Markéta Oslzlá, hudba Petr Hromádka. Premiéra 5. června 2021.